

d ů v o d e c h:

Není rozhodno, zda strany nepokládaly žalobcovu činnost za zbytečnou a že ho žalovaný L. neupozornil na činnost druhého sprostředkovatele. Objednatel sprostředkování není po zákonu povinen sdělit sprostředkovateli, že pověřil i jiného sprostředkováním, a sdělovati mu výsledky cizí činnosti, leč by to bylo zvláště vymíněno. Proto žalovaný L. neporušil smlouvu tím, že neupozornil žalobce na činnost stavitele H-a, a mohl neprohřešuje se proti smlouvě, nechati býti činnými oba. Ovšem byl povinen odměnou tomu, jehož přičiněním smlouva byla sjednána. Pouhé neuvědomění o činnosti druhého sprostředkovatele a nebránění další činnosti žalobcově nezakládá ještě nároku na odměnu. Činnost sprostředkovatelská zakládá nárok na odměnu jen, vedla-li k výsledku. V tom je právě ráz odvážnosti takové smlouvy, že činnost, třebaš i značná, když nevedla k výsledku, zůstává neodměněna, jindy zase i činnost dost nepatrná zakládá nárok i na vysokou sprostředkovatelskou odměnu, když právě dosáhla kýženého výsledku.

Čís. 7995.

Vládní nařízení ze dne 8. října 1926, čís. 189 sb. z. a n. o semílání žita.

Ustoupení od smlouvy ve smyslu vládního nařízení čís. 189/1926 jest prohlásiti ihned, nejpozději jak se k tomu udá příležitost.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1928, Rv I 1370/27.)

Žalobě o dodání deseti pytlů jednomleté mouky procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání nelze odepřítí oprávnění. Podle souhlasných údajů obou stran prodal žalovaný žalobci 28. srpna 1926 10 pytlů žitné mouky Ol za tržní cenu platnou v den prodeje na pražské plodinové burse s dodáním do Trnovan. Podle zjištění procesního soudu první stolice, která v odvolání napadena nebyla, bylo ujednáno, že mouku jest dodati do osmi dnů a zaplatiti do čtrnácti dnů po přijetí, při čemž měl býti dovolatel oprávněn sraziti si 80 Kč, příslušejících mu z dřívější dodávky. Žalovaný mouku v ujednané lhůtě nedodal. Mezitím vydáno bylo vládní nařízení ze dne 8. října 1926 čís. 189 sb. z. a n., které ustanovilo, že žito musí býti semíláno na jednotný typ mouky (jednomletou mouku). Dříve sjednané dodávkové smlouvy na jiné druhy žitné mouky jest splniti výhradně v jednomleté mouce, neustoupí-li jedna nebo druhá strana od smlouvy. Vyrovnaní cenových rozdílů přenecháno dohodě stran. Nedojde-li k ní, rozhodnou soudy pořadem práva. Žaloba podaná 15. října 1926 směla by proto zníti toliko na dodání 10 pytlů mouky jednomleté a nikoliv žitné mouky Ol. Tomuto stanovisku přizpů-

sobil se však dovolatel změnou žalobního žádání při roku dne 23. března 1927, které nižšími soudy bylo připuštěno a jest proto položiti za základ rozhodování toto změněné žalobní žádání na dodání 10 pytlů mouky jednomleté. Odvolací soud zamítl tuto žalobní žádost jako neodůvodněnou, poněvadž žalovaný dopisem ze dne 26. listopadu 1926 prohlásil, že od smlouvy ustupuje. Tomuto názoru nelze však přisvědčiti, poněvadž žalovaný v této době nebyl již oprávněn od smlouvy ustoupiti. V řečeném vládním nařízení není sice pro ustoupení od smlouvy určena lhůta. Nemůže však býti pochybností, že toto ustoupení prohlásiti jest ihned, nejpozději jak se k tomu udá příležitost, poněvadž by jinak byla umožněna nekalá spekulace ke škodě druhé strany, což nemohlo býti úmyslem vládního nařízení. Žaloba byla doručena žalovanému 20. října 1926 a musil by býval žalovaný ihned prohlásiti, že ustupuje od smlouvy. Toho však neučinil a namítal toliko při ústním jednání 19. listopadu 1926, že žitnou mouku Ol nemůže již dodati, nýbrž toliko mouku jednomletou a že bylo smluveno, že mouku jest zaplatiti při dodání. Z toho musilo býti bezpochybně vyvozováno, že nechce použití práva k ustoupení od smlouvy. Prohlásil pak ustoupení od smlouvy teprve dne 26. listopadu 1926. Nehledě k tomu, že takovýto postup odporuje zásadě poctivosti v obchodování, nelze toto prohlášení o ustoupení považovati za právně platné, poněvadž se nestalo ihned. Tím, že žalobní žádost zněla původně na dodání žitné mouky Ol, nebylo žalovanému nikterak zabráněno, by neprohlásil ustoupení od smlouvy ihned, a byl by býval musil tak učiniti, neboť musil věděti, že dovolatel chce uplatňovati práva z této smlouvy. Z toho, že dovolatel neodpověděl na prohlášení žalovaného o ustoupení ze dne 26. listopadu 1926, může býti tím méně usuzováno na jeho souhlas s ustoupením, ana právní rozepře byla již v běhu. Dovolání musilo býti proto vyhověno a žalovaný odsouzen k dodání deseti pytlů jednomleté mouky. Kupní cenu jest zaplatiti do čtrnácti dnů po dodání, o cenovém rozdílu jest se stranám dohodnouti podle § 6 (4) vl. nař., pokud se týče jest její určení přenechatí sporu.

Čís. 7996.

Vyjmajíc případ druhé věty § 1168 obč. zák. nemůže se podnikatel z důvodu § 1168 obč. zák. domáhati náhrady škody, nýbrž má jedině nárok na smlouvenou odměnu. I v případě druhého odstavce § 1168 obč. zák. může se podnikatel domáhati jedině zrušení smlouvy za podmínek tam vytčených a důsledkem toho jen smluvní odměny ve smyslu prvního odstavce § 1168 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1928, Rv I 1476/27.)

Žalobce měl obstarati pro žalovanou firmu odvoz dříví z lesů na stanice. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované náhrady škody, ježto prý žalovaná, neučinivši závčas dispoice, znemožnila pro-